

ního důvodu přijímala žalobcovy příspěvky. Prováděje dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., vychází dovolatel, jako již v odvolání, z předpokladu, že pro konané jím přeplatky na výživném nebylo exekučního titulu a že si žalovaná to, co jí bylo takto zapláceno předem, musí dáti započítati na běžící výživné, dokud částka dovolatelem předem zaplacená nebude vyrovnána pohledávkou proti dovolateli. Tomuto názoru bylo by lze přisvědčiti, kdyby byl dovolatel chtěl přeplatky na výživném předem uspokojiti nárok žalované na určitou dobu budoucí, by se takto pro tuto dobu sprostil své vyživovací povinnosti, a kdyby byla žalovaná tyto přeplatky také přijala k uspokojení svých teprve v budoucnosti splatných nároků. Tomu však tak nebylo, neboť plnění žalobcovo, i pokud přesahovalo příspěvky na výživu přiřčené žalované podle správného znění výroku rozsudku, bylo placením dospělých dávek, t. j. zapravením prisouzené vyživovací pohledávky žalované, záležející v opakujících se dávkách, a žalobce platil na základě exekucí vedených proti němu žalovanou stranou jen omylem, vyvolaným početní chybou ve výroku rozsudku, splatné měsíční částky vyšší, přesahující skutečný nárok žalované. Toto žalobcovo omylem konané plnění nemá právní povahu skutečnosti, jež by svým hmotněprávním účinkem způsobila zrušení nároku žalované na opětuující se dávky vyživovací za dobu od 1. dubna 1927 do 30. září 1928, neboť nárok ten přes ony přeplatky nezánikl zaplacením, jak se dovolatel nesprávně domnívá. Dovolatel může se arci podle § 1431, pokud se týče § 1435 obč. zák. domáhati vrácení toho, co omylem přeplatil, nemůže se však, odvolávaje se na ony přeplatky, důvodně opoziční žalobou podle § 35 ex. ř. domáhati, by exekuce na výživné za zmíněnou dobu byla prohlášena za nepřípustnou.

Čís. 9962.

Z předpisu § 141 (1) poslední věta zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. nelze vyvoditi, že t. zv. cizí lékař, jenž poskytl v naléhavém případě pojištěnci první pomoc, nemá zásadně proti pojištěnci, jenž si objednal jeho lékařskou pomoc, nárok buď vůbec, neb aspoň v míře přesahující sazbu pro úkony pokladničních lékařů, pokud mu tento nárok přísluší podle předpisů občanského zákona.

Pokud nelze míti za to, že došlo mezi t. zv. cizím lékařem a pojištěncem okresní nemocenské pojišťovny ke smluvnímu poměru, opravňujícímu lékaře, by požadoval úplatu za lékařskou pomoc.

(Rozh. ze dne 5. června 1930, Rv I 1368/29.)

Žalovaná, členka okresní nemocenské pojišťovny, přivolala k porodu žalobce, jenž byl sice lékařem okresní nemocenské pojišťovny, avšak nebyl určen pro obvod, v němž žalovaná bydlela. Žalobě lékaře o zaplacení honoráře procesní soud první stolice vyhověl, maje

za to, že tím, že se žalovaná dovolala pomoci nepříslušného pokladničního lékaře, vzešel jí závazek, zaplatiti mu odměnu za poskytnutou pomoc. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že žalovaná byla jako členka okresní nemocenské pojišťovny podle § 141 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. oprávněna, dovolati se pomoci i jiného lékaře, i takového, jenž nebyl lékařem okresní nemocenské pojišťovny.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvody čís. 3 a 4 § 503 c. ř. s. není oprávněno. Výrok odvolacího soudu, jímž žalobu zamítl, jest správný a vyhovuje stavu věci i zákonu, byť i nebylo lze s jeho odůvodněním ve všem souhlasiti. Dovolatel má pravdu potud, že by žalobnímu nároku v zásadě nebránilo ustanovení § 141 (1) zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. Podle tohoto předpisu zákona jest povinností nemocenské pojišťovny zajistiti, by se dostalo lékařské pomoci osobám, jež na ni mají proti nemocenské pojišťovně nárok. Zákon ponechává nemocenské pojišťovně na vůli, jak si upraví svůj poměr k lékařům, vyžaduje jen, by lékařská pomoc byla u nemocenské pojišťovny zajištěna. V druhé větě odstavce (1) § 141 se praví, že lékařská pomoc jest řádně zajištěna i tenkrát, když nemocenská pojišťovna nařídí, že se pojištěnci mají obracetí na určité lékaře, a že náklady z povolání jiných lékařů nebudou pojišťovnou hrazeny, leč by šlo o naléhavý případ první pomoci. Poskytl-li v takovém naléhavém případě pojištěnci první pomoc jiný lékař, než který byl určen všeobecným nařízením nemocenské pojišťovny, jest cizí lékař podle poslední věty (1.) odstavce § 141 sám oprávněn vyžadovati přímo na pojišťovně úplatu, ovšem jen do výše sazby sjednané s lékaři, vykonávajícími u pojišťovny službu. Z toho nelze odvoditi, že v takových případech t. zv. cizí lékař jest odkázán jen na tento nárok co do výše omezený, který mu zákon poskytuje přímo proti pojišťovně, a že zásadně nemá proti pojištěnci, který si objednal jeho lékařskou pomoc, nárok buď vůbec neb aspoň v míře přesahující sazbu pro úkony lékařů pokladničních, že tedy v tomto směru jsou vyřaděny z platnosti příslušné předpisy občanského zákona, zejména §§ 1151 a násl. Opačný výklad nejen že nemá opory v doslovu § 141 (1) zákona čís. 221/1924 sb. z. a n., kde se jen praví, že cizí lékař, který v naléhavém případě poskytl první pomoc pojištěnci, je sám oprávněn vyžadovati na pojišťovně úplatu do výše sazby sjednané s lékaři pokladny, nýbrž proti němu svědčí zejména i historický vznik řečeného předpisu zákona, jak je vylíčen ve spise »Výklad k zákonu z 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.« Dr. Jana Pospíšila a Dr. Zdeňka Neubaura (v Praze 1929) na str. 268. Podle toho bylo ustanovení, že cizí lékař (cizí porodní asistentka) mají právo žádati honorář přímo od

nemocenské pojišťovny, ovšem jen do výše sazby, sjednané s lékaři (s asistentkami) vlastními, pojato do původního doslovu zákona teprve za jeho parlamentního projednávání na zákrok lékařských spolků vzhledem k tomu, že, kdyby to nebylo vyjádřeno v zákoně, musilo by platiti jako za dosavadního zákona i nadále, že cizí lékař nemá právo žádati úplatu přímo od pojišťovny, nýbrž jen na členovi, jak soudy tehdy stále rozhodovaly (srov. zejména plenissimární usnesení nejv. soudu víd. z 22. února 1898, čís. 478 pres. ex 1897, kniha judikátů čís. 137, sb. Nov. XI. sv. 1902 str. 5). Byl-li tedy onen předpis pojat do zákona na zakročení lékařských organizací v zájmu posílení hospodářského stavu lékařů (porodních asistentek) za tím účelem, by cizím lékařům v případech, o něž jde, proti dosavadní praxi a judikatuře, která uznávala jen nárok proti pojištěnci, byl přiznán nárok na odměnu do výše sazby přímo proti pojištěnci, a stalo-li se tak slovy (»jest sám oprávněn vyžadovati na pojišťovně úplatu...«), jež zcela jasně a nepochybně vyjadřují tento zákonodárný účel, ale nijak nepoukazují k jinému úmyslu zákonodárců, nelze souditi, že se tím zákon chtěl dotknouti případného nároku jiného lékaře, než nemocenskou pojišťovnou všeobecně určeného, na odměnu proti pojištěnci, který si vyžádal jeho lékařské pomoci, pokud mu takový nárok podle předpisů občanského zákona přísluší. V souzeném případě byl žalobní nárok právem zamítnut právě proto, že podle toho, co žalobce sám přednesl ve sporu, ve spojení v tím, co zjistily nižší soudy, nelze usuzovati, že mezi žalobcem a žalovanou vznikl smluvní poměr, opravňující žalobce, by požadoval na žalované úplatu za lékařskou pomoc jí poskytnutou. Neboť ze zjištěných skutečností vyplývá, že žalovaná byla v době, kdy jí žalobce poskytl lékařské pomoci, pojištěna pro případ nemoci a mateřství u okresní nemocenské pojišťovny v K., že šlo o naléhavou pomoc při porodu, o naléhavý případ první pomoci, při němž bylo třeba lékařské pomoci, že žalobce jest jako lékař ve smluvním poměru k téže nemocenské pojišťovně, třebaže nebyl pro žalovanou obvodově příslušným, a že žalobci bylo známo ještě před poskytnutím lékařské pomoci, že žalovaná jest pojištěnkou okresní nemocenské pojišťovny v K., a že jde o případ poskytnutí pomoci na základě nemocenského pojištění, že si tudíž žalovaná nevyžádala od žalobce lékařskou pomoc jako osoba soukromá, nýbrž jako pojištěnka od lékaře nemocenské pojišťovny, by takto vykonala své právo na poskytnutí bezplatné lékařské pomoci, které jí přísluší proti nemocenské pojišťovně. Že se stala výslovná úmluva o tom, že se poskytnutí lékařské pomoci děje na účet žalované, nebo že žalobce žalovanou i jen upozornil, že jí z toho neb z onoho důvodu nemůže poskytnouti pomoc na základě nemocenského pojištění, žalobce ve sporu ani netvrdil. Zjištěné okolnosti, za nichž si žalovaná vyžádala od žalobce lékařské pomoci a za nichž tato pomoc jí byla žalobcem poskytnuta, vylučují zároveň i předpoklad, že mezi stranami mlčky (§ 863 obč. zák.) došlo k ujednání, které by mohlo odůvodniti žalobou uplatňovaný nárok na zaplacení odměny za poskytnutou lékařskou pomoc. Předmětem sporu není právní poměr mezi žalobcem a nemocenskou po-

jišťovnou a, poněvadž žalobce sám v dovolání výslovně přiznává, že jest pokladničním lékařem okresní nemocenské pojišťovny v K., jenže prý nebyl pro žalovanou obvodově příslušným, nemá významu výtka činěná dovolatelem s hlediska § 503 čís. 3 c. ř. s., že spisům odporuje zjištění, že žalobce byl s okresní nemocenskou pojišťovnou v K. v poměru smluvním, protože prý obsah smlouvy mezi ním a touto nemocenskou pojišťovnou nebyl soudu vůbec oznámen. Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, zamítнув žalobu, a dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněn.

